

POSTANOWIENIE

4 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Piotr Telusiewicz

na posiedzeniu niejawnym 4 września 2024 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi S. C. o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w Rzeszowie
z 18 kwietnia 2023 r., V Ca 984/22,
wydanego w sprawie z wniosku S. C.
z udziałem H. C.
o podział majątku wspólnego J. C. i J. C.1 i zniesienie współwłasności,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Rzeszowie postanowieniem z 18 kwietnia 2023 r.,
wydanym w sprawie z wniosku S. C. z udziałem H. C., o podział majątku
wspólnego J. C. i J. C.1 i zniesienie współwłasności, na skutek apelacji
wnioskodawcy S. C. od postanowienia Sądu Rejonowego w Rzeszowie z 22
czerwca 2022 r., oddalił apelację (pkt I) i orzekł o kosztach postępowania
apelacyjnego (pkt II, III).

Wnioskodawca zaskarżył skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego orzeczenia całe postanowienie Sądu Okręgowego, wskazując na
naruszenie:

- przepisów prawa procesowego, tj. art. 227 k.p.c.; art. 227 k.p.c. w zw. z art. 228 § 1 k.p.c.; art. 688 k.p.c. w zw. z art. 623 k.p.c.; art. 235 § 1 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c.;

- oraz przepisów prawa materialnego, tj. art. 211 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest nadzwyczajnym środkiem prawnym, którego celem jest uzyskanie prejudykatu umożliwiającego dochodzenie od Skarbu Państwa roszczeń odszkodowawczych za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej.

Zgodnie z art. 424⁵ k.p.c., skarga powinna zawierać: oznaczenie wyroku, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest on zaskarżony w całości lub w części; przytoczenie jej podstaw oraz ich uzasadnienie; wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny; uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy; wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, a ponadto – gdy skargę wniesiono, stosując art. 424¹ § 2 - że występuje wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi; wniosek o stwierdzenie niezgodności wyroku z prawem. Ponadto skarga powinna czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego.

Jak zaznaczono powyżej skarga jest traktowana jako nadzwyczajny środek prawny. W związku z tym musi spełniać nie tylko wymagania formalne stawiane pismu procesowemu (tak jak to stanowi art. 424⁵ § 2 k.p.c.), ale też rygorystyczne wymogi określone w art. 424⁵ § 1 k.p.c. (które zostały już wyliczone powyżej). W kontekście każdego z tych wymogów (art. 424⁵ § 1 k.p.c.), należy wskazać, iż ich niespełnienie nie podlega „uzdrowieniu”, lecz skutkuje, z mocy art. 424⁸ § 1 k.p.c., obligatoryjnym odrzuceniem skargi.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż skarga podlegała odrzuceniu z racji na rozbieżności dotyczące oznaczenia zakresu zaskarżenia (w skardze wskazano „wnoszę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w Rzeszowie ... w całości”) oraz wniosku o stwierdzenie niezgodności orzeczenia z prawem (w skardze wskazano „wnoszę o

stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w Rzeszowie ... oddalającego apelację wnioskodawcy i uchylenie ww. postanowienia oraz postanowienia Sądu Rejonowego w Rzeszowie...”).

Należy również wskazać, iż wniesiona skarga nie spełnia wymagania wymienionego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.. Nie uprawdopodobniono wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy.

W doktrynie (przykładowo M. Sieńko [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz aktualizowany. Tom I. Art. 1-477(16), red. M. Manowska, LEX/el. 2022, art. 424(5)) i orzecznictwie istnieją już ugruntowane poglądy wskazujące, iż uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody nie polega na przytoczeniu samych twierdzeń o jej zaistnieniu (postanowienie SN z 25 lipca 2006 r., III CNP 40/06). Podnosi się, iż składając oświadczenie o wystąpieniu szkody, skarżący musi wskazać czas jej powstania, postać, rozmiar i adekwatny związek przyczynowy między tak określoną szkodą a zaskarżonym wyrokiem (postanowienia SN: z 7 kwietnia 2009 r., II CNP 1/09; postanowienie SN z 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05). To zaś oświadczenie powinno być uwiarygodnione przez powołanie i przedstawienie dowodów, jak również innych środków, nieuznawanych przez kodeks za dowody (postanowienia SN z 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05; postanowienie SN z 13 grudnia 2005 r., I CNP 28/05; postanowienie SN z 23 lipca 2006 r., IV CNP 23/06).

Ugruntowane są już poglądy Sądu Najwyższego wykazujące, iż nieuwzględnienie powództwa w żądanej wysokości nie może być utożsamiane z wyrządzeniem szkody (przykładowo jedynie postanowienie Sądu Najwyższego z 12 marca 2015 r., II CNP 54/14; postanowienie SN z 28 listopada 2016 r., II CNP 24/16). Sąd podziela wcześniej wyrażane stanowisko sprowadzające się do przekonania, że szkoda spowodowana przez wydanie orzeczenia, powinna powstać później niż w dacie wydania orzeczenia (przykładowo jedynie: postanowienie Sądu Najwyższego z 28 listopada 2006 r., III CNP 46/06).

Skarżący wskazał (pkt III skargi), iż na skutek wydania zaskarżonego orzeczenia wnioskodawcy została wyrządzona szkoda polegająca:

- na pozbawieniu go możliwości zamieszkania w budynku znajdującym się na działce nr 20 w W., przy zasądzeniu spłaty od uczestniczki uniemożliwiającej podjęcie jakichkolwiek działań inwestycyjnych w celu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych;
- zaniżeniu wysokości spłaty na rzecz wnioskodawcy do kwoty 34 855,55 zł podczas, gdy dowody, które winny być przeprowadzone w postępowaniu z pewnością wskazywałyby na drastycznie wyższą wartość spłaty;
- pozbawieniu wnioskodawcy równowartości znacznej części składników majątku spadkowego, które otrzymał tytułem darowizn.

Zatem nie uprawdopodobnił wysokości szkody powstałej po wydaniu orzeczenia przez Sąd Okręgowy. Gdyby przyjąć odmienne stanowisko, w przypadku każdego rozstrzygnięcia niekorzystnego w całości lub części dla jednej ze strony, można byłoby, w ramach wypełniania obowiązku wynikającego z w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., wykazywać jedynie wysokość żądania nieuwzględnionego przez sąd.

Ponadto, zgodnie z art. 424⁴ zd. 2 k.p.c. podstawą skargi nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Wynika to z charakteru postępowania przed Sądem Najwyższym oraz z funkcji tego Sądu ukonstytuowanego jako sąd prawa, sprawującego nadzór nad działalnością sądów powszechnych w zakresie orzekania. Ocena dowodów pozostaje zatem wyłączną domeną sądów powszechnych i nie może być dokonywana, a nawet kontrolowana przez Sąd Najwyższy. Skarżący przedstawił szereg zarzutów naruszenia przez Sąd przepisów prawa procesowego i materialnego. Jednakże skarżący w istocie odnosi się do treści opinii biegłego oraz czynności dowodowych podejmowanych w sprawie. Zarzuty skarżącego wprost sprowadzają się do zakwestionowania prawidłowości dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego. Na ten aspekt zwracano uwagę w odpowiedzi na skargę. Zasygnalizować można, iż skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia ograniczona tylko do zarzutów dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów jest niedopuszczalna i podlega odrzuceniu jako nieoparta na ustawowej podstawie (zob. np. postanowienia SN: z 23 września 2005

r., III CSK 13/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 76; z 28 marca 2006 r., V CNP 55/06; z 27 września 2013 r., V CNP 90/12; z 25 maja 2021 r., IV CNP 3/21).

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c., odrzucił skargę.

Sąd Najwyższy nie rozstrzygał o kosztach postępowania skargowego, gdyż w odpowiedziach na skargę wnioski o zasądzenie takich kosztów nie zostały powiązane z wnioskiem o jej odrzucenie.

[SOP]

[ms]